



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **S. G.**, zastoupená JUDr. Otýlíí Pavlíkovou, advokátkou, se sídlem v Praze 5, Lidická 28, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 2. 2005, č. j. 8 Az 4/2004 - 41,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 10. 12. 2003, č. j. OAM-9320/VL-20-P26-2001, rozhodl žalovaný tak, že azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje, a že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný své rozhodnutí opřel o zjištění, že bezprostředním důvodem odchodu žalobkyně ze země původu byly rodinné problémy a zdravotní stav její matky.

Ve včas podané žalobě žalobkyně uvedla, že rozhodnutí správního orgánu napadá v celém rozsahu pro jeho nezákonnost, která spočívá v porušení ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, kde je zakotvena povinnost správního orgánu přesně a úplně zjišťovat skutečný stav věci. Má za to, že tato zásada nebyla dodržena a učiněná zjištění nepostačovala ke správnému posouzení věci. Nezákonnost dále spatřovala v tom, že důkazy, které si správní orgán opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné a došlo tak k porušení § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 téhož zákona (správního řádu), takže správní orgán

nemohl správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebovat zodpovědět. Provedené důkazy zhodnotil nesprávně a bez jejich vzájemné souvislosti, čímž porušil § 34 odst. 5 správního řádu. Uvedla dále, že konkrétní důvody žaloby uvede po seznámení se s celým obsahem spisového materiálu. Navrhovala, aby soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádala o ustanovení obhájce. K výzvě městského soudu o doplnění žaloby o skutkové a právní důvody, pro které je rozhodnutí žalovaného považováno za nezákonné, žalobkyně zaslala doplnění žaloby, ve kterém se domáhala zohlednění té skutečnosti, že její dítě se narodilo v České republice a jeho otcem je občan České republiky.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1. 2. 2005, č. j. 8 Az 4/2004 - 41, žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného zamítl. V odůvodnění rozsudku soud poukázal na to, že žalobkyně v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ani při pohovoru neuvedla žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno dovodit, že v Arménii byla pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, a že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Obavy žalobkyně mají základ v protiprávním jednání druhá matky, které však nemá žádnou souvislost s důvody v ustanovení § 12 zákona o azylu. Podle Městského soudu v Praze jde o protiprávní jednání soukromé osoby, kterým se zabývaly orgány policie a jehož výsledek není žalobkyni, s ohledem na její urychlený odjezd z Arménie, znám. Městský soud dále neshledal důvody pro udělení azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu, jakož ani překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti citovanému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, ve které namítá, že i když je z její strany stále namítáno, že se jednalo o strach z přítele matky, který byl základní příčinou odchodu stěžovatelky ze země, pak je nepřehlédnutelné, že ze strachu z tohoto muže odešly všechny ženy v rodině. Postavení mužů je podstatně silnější, proto se jich ženy obávají. Stěžovatelka si je vědoma toho, že čin přítele matky je činem kriminálním, přesto však v důsledku je třeba jej vnímat vlastně jako akt politický. Žena nemající žádná práva se jen těžko může bránit proti zvlášť mužů, z čehož plyne, že jde o porušování práv politických. Stěžovatelka je přesvědčena, že jde o ohrožení i jejího života, může-li muž beztrápně zneužívat svého postavení. Protože je žena začleněna do určité sociální skupiny, její obavy jsou zcela reálné a oprávněné. Vzhledem k uvedenému stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud vydal rozsudek, kterým rozhodnutí Městského soudu v Praze zruší a věc se mu vrací k dalšímu projednání.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho správní rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje žalovaný na správní spis a na vydané rozhodnutí. Soud neshledal v závěrech správního orgánu nezákonnost ani vady řízení. Žalovaný nesouhlasí s tvrzením stěžovatelky o jejím pronásledování ve smyslu zákona o azylu pro její příslušnost k sociální skupině žen diskriminovaných mužů. Žalovaný neshledal ani důvody k přiznání odkladného účinku, neboť pobyt stěžovatelky je až do rozdupnutí soudu o této kasační stížnosti chráněn vízem za účelem strpení pobytu. Žalovaný proto návrh na odkladný účinek kasační stížnosti nepodporuje. Nadto konstatuje, že stěžovatelka, pečující-li o své novorozené dítě, které je českým státním občanem, může využít k legalizaci svého pobytu na území ČR zvýhodněných možností daných zákonem o pobytu cizinců (č. 326/1999 Sb.). Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ačkoli stěžovatelka v podané kasační stížnosti nepodřazuje důvody kasační stížnosti příslušnému ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., vzhledem k tomu, že poukazuje na skutková zjištění, jež nebyla správně rozhodnutím žalovaného zohledněna, jedná se kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka (tehdy nezletilá) podala za přítomnosti svého zákonného zástupce dne 19. 9. 2001 žádost o udělení azylu, v níž uvedla, že společně s matkou a mladší sestrou odjely do České republiky kvůli příteli matky, který domů přicházel opilý a fyzicky napadal matku i ji samotnou. Dále stěžovatelka uvedla, že jednoho dne, když matka pracovala na noční směně, přišel opilý domů a pokusil se ji znásilnit. O azyl žádá proto, že její život byl v nebezpečí. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR pak stěžovatelka sdělila, že k pokusu o její znásilnění došlo v srpnu roku 2001, když byla doma pouze s mladší sestrou. Druh matky, který s rodinou již nebydlel, přišel ve večerních hodinách ke stěžovatelce domů s tím, že matce je špatně a že potřebuje pomoci. Proto mu stěžovatelka otevřela dveře. Druh matky ji hned napadl, začal jí strhávat šaty, a když stěžovatelka křičela a mladší sestra se probudila, přiběhli sousedé. Na jiném místě pohovoru stěžovatelka uvedla, že nejdříve si druh matky vzal v kuchyni nůž s tím, že ji zabije, a až poté jí začal strhávat šaty.

Sousedé zavolali policii, která druhu matky odvedla. Když se ale za půl hodiny vrátil s tím, že „jemu se stejně nic nestane“, stěžovatelka již dveře neotevřela. Po návratu matky z noční směny s ní šla stěžovatelka na policii, své napadení popsala, ale žádný protokol nepodepisovala. Po této události byla matka ve špatném zdravotním stavu, bála se také nechávat své dcery samotné doma, a proto nepracovala a rozprodávala své věci, aby měla na živobytí. Když babička a teta stěžovatelky ze země vycestovaly do ČR, rozhodla se matka společně s dcerami za nimi odjet. Sousedé jim půjčili peníze na cestu. K napadení své osoby ze strany druhu matky stěžovatelka uvedla, že až do odjezdu ze země policie pokus o její znásilnění nevyšetřila, takže druh matky potrestán nebyl.

Podle ustanovení § 12 se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i Městským soudem v Praze. Při rozhodování o udělení azylu je rozhodující existence pronásledování za uplatňování politických práv a svobod či odůvodněného strachu z pronásledování směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu. Takové okolnosti však stěžovatelka v řízení před žalovaným neprokázala a ani netvrdila. Stěžovatelkou tvrzené pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu nemůže Nejvyšší správní soud akceptovat, neboť v jejím případě se nejedná o pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Jak již zdejší soud vícekrát judikoval, žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami v domovském státě, je zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatel skutečně domáhal poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami (zde druhem matky) pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě zjevně nebylo, neboť protiprávním jednáním soukromé osoby se orgány policie zabývaly; pouze výsledek není stěžovatelce, s ohledem na její urychlený odjezd z Arménie, znám. V souvislosti posuzované věci je stěžovatelčina argumentace, že je její postavení ztíženo s ohledem na nerovné postavení žen v Arménii jako specifické sociální skupiny, zcela irelevantní.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pro který by bylo třeba napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze zrušit, neboť zdejší soud neshledal žádnou vadu řízení, jež by spočívala v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci

rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu